

Duration: 2 hours

Marks:75

Note: Figures to right indicate marks

Q.1.a. Define Supply Chain Management (SCM). Explain its importance in the modern business environment. (08)

Q.1.b. Explain the global perspective of Supply Chain Management. How do global market forces impact the efficiency of supply chains? (07)

OR

Q.1.c. What are the major barriers faced in Supply Chain Management? Suggest ways to overcome them. (08)

Q.1.d. What role do customers play in the supply chain? Explain how customer needs and expectations impact SCM. (07)

Q.2.a. What is logistics management? Discuss its importance in ensuring the efficient movement of goods in a supply chain. (08)

Q.2.b. Discuss the importance of inventory control in SCM design. Explain the strategies used to optimize inventory levels. (07)

OR

Q.2.c. Explain reverse logistics. How does reverse logistics contribute to sustainability in supply chain management? (08)

Q.2.d. Discuss the key steps involved in designing an effective Supply Chain Management system. How do they ensure smooth functioning? (07)

Q.3.a. Explain the process of Supply Chain Management from procurement to delivery. (08)

Q.3.b. How do economic effects influence domestic supply chains, especially in the context of India? (07)

OR

Q.3.c. How does the Bullwhip Effect impact logistics? Suggest strategies to minimize its occurrence. (08)

Q.3.d. Explain the concept of ERP systems in SCM. How do they contribute to better supply chain coordination and efficiency? (07)

Q.4.a. Choose correct alternatives and rewrite the correct sentences: (05)

1. _____ from the following is a major barrier in Supply Chain Management (SCM).
 - a) Communication barriers
 - b) Globalization
 - c) Increased transportation costs
 - d) Efficient forecasting systems
2. _____ is the primary focus of Supply Chain Management.
 - a) Product packaging
 - b) Optimization of flow of goods, services, and information
 - c) Customer feedback
 - d) Human resource management
3. _____ from the following is not a principle of SCM.
 - a) Supply Chain Integration
 - b) Information Sharing
 - c) Reverse Logistics
 - d) Vendor Managed Inventory
4. In global supply chains, _____ forces directly impact the performance of the supply chain.
 - a) Economic fluctuations
 - b) Technological changes
 - c) Political stability
 - d) All of the above
5. _____ from the following is an example of a supply chain intermediary.
 - a) Warehouse
 - b) Consumer
 - c) Manufacturer
 - d) Retailer

Q.4.b. State whether the following statements are True or False: (05)

1. Supply Chain Management is focused on the optimization of the entire chain from raw material to the consumer.
2. Global supply chains primarily deal with local markets.
3. Customer values play a major role in determining the effectiveness of supply chains.
4. The Bullwhip Effect refers to fluctuations in inventory that result from changes in consumer demand.
5. The Indian perspective on SCM focuses primarily on international logistics rather than domestic supply chains.

Q.4.c. Match the Column:

(05)

Column A	Column B
1. Principles of SCM	A. Global supply chain forces
2. Functions of logistics management	B. Information sharing
3. Types of global supply chains	C. Transportation and warehousing
4. Reverse Logistics	D. Return of goods and materials
5. Customer perspectives	E. Customers' role and value

OR

Q.4. Write short notes on any three:

(15)

- Key Features of SCM
- Channels of Distribution for Industrial Goods
- Reverse Logistics
- Factors influencing Materials Planning
- Pareto's Law

वेळ: २ तास

एकूण गुण: ६०

सूचना:- १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १.अ) पुरवठा साखळी व्यवस्थापनाची व्याख्या द्या. आधुनिक व्यवसाय वातावरणातील त्याचे (०८)

महत्त्व स्पष्ट करा.

ब) पुरवठा साखळी व्यवस्थापनाचा जागतिक दृष्टिकोन स्पष्ट करा. जागतिक बाजारपेठेतील (०७)

प्रेरके या पुरवठा साखळीच्या कार्यक्षमतेवर कसा परिणाम करतात?

किंवा

क) पुरवठा साखळी व्यवस्थापनात कोणते प्रमुख अडथळे येतात? त्यावर मात करण्याचे मार्ग (०८)
सुचवा.

ड) पुरवठा साखळीत ग्राहकांची भूमिका काय आहे? ग्राहकांच्या गरजा आणि अपेक्षा पुरवठा (०७)

साखळी व्यवस्थापनावर कसा परिणाम करतात ते स्पष्ट करा.

प्र. २. अ) लॉजिस्टिक्स व्यवस्थापन म्हणजे काय? पुरवठा साखळीमध्ये वस्तूंची कार्यक्षम हालचाल (०८)

सुनिश्चित करण्यासाठी त्याच्या महत्वावर चर्चा करा.

ब) पुरवठा साखळी व्यवस्थापन डिझाइनमध्ये सामग्री नियंत्रणाच्या महत्वावर चर्चा करा. (०७)

साठा पातळीचा पुरेपूर उपयोग करण्यासाठी वापरल्या जाणाऱ्या धोरणांचे स्पष्टीकरण द्या.

किंवा

क) उलट लॉजिस्टिक्स संकल्पना स्पष्ट करा. पुरवठा साखळी व्यवस्थापनात उलट (०८)
लॉजिस्टिक्स हे शाश्वततेमध्ये कसे योगदान देते?

ड) प्रभावी पुरवठा साखळी व्यवस्थापन प्रणाली डिझाइन करण्यासाठी आवश्यक असलेल्या (०७)

प्रमुख पायऱ्यांची चर्चा करा. ते सुरळीत कार्य कसे सुनिश्चित करतात?

प्र. ३. अ) खरेदीपासून वितरणापर्यंत पुरवठा साखळी व्यवस्थापनाची प्रक्रिया स्पष्ट करा. (०८)

ब) आर्थिक परिणाम देशांतर्गत पुरवठा साखळीवर विशेषतः भारताच्या संदर्भात, कसा (०७)

परिणाम करतात?

किंवा

क) बुलव्हीप इफेक्टचा लॉजिस्टिक्सवर कसा परिणाम होतो? त्याची तीव्रता कमी करण्यासाठी धोरणे सुचवा. (०८)

ड) पुरवठा साखळी व्यवस्थापनामध्ये ERP प्रणालींची संकल्पना स्पष्ट करा. पुरवठा साखळी (०७)

समन्वय आणि कार्यक्षमतेत त्या कशा प्रकारे योगदान देतात?

४. (अ) योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. (०५)

१. पुरवठा साखळी व्यवस्थापनामध्ये खालीलपैकी _____ हा एक प्रमुख अडथळा आहे.

अ) दळणवळणातील अडथळे

ब) जागतिकीकरण

क) वाढलेला वाहतूक खर्च

ड) कार्यक्षम अंदाज प्रणाली

२. _____ हा पुरवठा साखळी व्यवस्थापनाचा प्राथमिक केंद्रबिंदू आहे.

अ) उत्पादन पॅकेजिंग

ब) वस्तू, सेवा आणि माहितीच्या प्रवाहाचा इष्टतम वापर

क) ग्राहकांचा अभिप्राय

ड) मानव संसाधन व्यवस्थापन

३. खालीलपैकी _____ हे SCM चे तत्व नाही.

अ) पुरवठा साखळी एकीकरण

ब) माहिती सामायिकरण

क) उलट लॉजिस्टिक्स

ड) विक्रेत्याद्वारे व्यवस्थापन केलेला मालसाठा

४. जागतिक पुरवठा साखळीमध्ये, ____ प्रेरकांचा पुरवठा साखळीच्या कामगिरीवर थेट परिणाम होतो.

- अ) आर्थिक चढउतार
- ब) तांत्रिक बदल
- क) राजकीय स्थिरता
- ड) वरील सर्व

५. खालीलपैकी ____ पुरवठा साखळी मध्यस्थीचे उदाहरण आहे.

- अ) गोदाम
- ब) ग्राहक
- क) उत्पादक
- ड) किरकोळ विक्रेता

(ब) खालील विधाने सत्य किंवा असत्य ते सांगा.

(0५)

१. पुरवठा साखळी व्यवस्थापन कच्च्या मालापासून ते ग्राहकापर्यंत संपूर्ण साखळीचे इष्टतम वापर करण्यावर लक्ष केंद्रित करते.
२. जागतिक पुरवठा साखळी प्रामुख्याने स्थानिक बाजारपेठांशी व्यवहार करतात.
३. पुरवठा साखळींची प्रभावीपणा निश्चित करण्यात ग्राहक मूल्ये महत्वाची भूमिका बजावतात.
४. बुलव्हीप इफेक्ट म्हणजे ग्राहकांच्या मागणीतील बदलांमुळे होणाऱ्या मालसाठ्यामधील चढउतार.
५. पुरवठा साखळी व्यवस्थापनबद्दलचा भारतीय दृष्टिकोन देशांतर्गत पुरवठा साखळ्यांऐवजी प्रामुख्याने आंतरराष्ट्रीय लॉजिस्टिक्सवर केंद्रित आहे.

(क) खालील जोड्या जुळवा.

(0५)

1. पुरवठा साखळी व्यवस्थापनाची तत्वे	(अ) जागतिक पुरवठा साखळी प्रेरक
2. लॉजिस्टिक्स व्यवस्थापनाची कार्ये	(ब) माहिती सामायिकरण
3. जागतिक पुरवठा साखळ्यांचे प्रकार	(क) वाहतूक आणि गोदाम
4. उलट लॉजिस्टिक्स	(ड) वस्तू आणि साहित्य परत करणे
5. ग्राहक दृष्टीकोन	(ई) ग्राहकांची भूमिका आणि मूल्य

किंवा

४. थोडक्यात टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

(१५)

- अ) पुरवठा साखळी व्यवस्थापनाची प्रमुख वैशिष्ट्ये
- ब) औद्योगिक वस्तूंच्या वितरणाची माध्यमे
- क) उलट लॉजिस्टिक्स
- ड) सामग्री नियोजनावर परिणाम करणारे घटक
- ई) पॅरेटोचा कायदा
